

На г-жа Станова

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

24.02.98 (- 0 -)

СТАНОВИЩЕ

От ОБЩИЯ СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКАТА
ИНДУСТРИЯ - СОФИЯ, ул. "Екзарх Йосиф"
No 19, тел. 83 20 59

ПО КОНСТ. Д. No 4/98 г. На Конституционния
съд на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА СЪДИИ,

Получихме произнесеното определение от 10 февруари 1998 г. по конституционно дело No 4/98 г., образувано по искането на Главния Прокурор на Република България, за противоконституционност на Чл. 33, ал. 3 и пар. 5 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за облагане доходите на физическите лица.

Искането на Главния Прокурор съгласно Чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията е допуснато да бъде разгледано по същество. Тъй като Общия съюз на българската индустрия е конституиран, като заинтересувана страна, предоставяме на вниманието Ви, съображенията ни изразяващи се в следното:

- основание за противоконституционност на цитираните две разпоредби от Закон за облагане доходите на физически лица /ЗОДФЛ/, обн. В ДВ бр. 118 от 10.XII.1997 г. е потърсена в разпоредбите на Чл. 60, ал. 1 и Чл. 84, ал. 1, т. 3 от Конституцията. Последното налага анализ на нормативните текстове на двете конституционни разпоредби специално Чл. 60, ал. 1 от Конституцията, от което следват няколко:

1. Член 60, ал. 1 от Конституцията е включен като разпоредба в Глава Втора озаглавена като "Основни права и задължения на гражданите". Формулираното от законодателния орган задължение за българските граждани: "... да плащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество ..." считаме, че не следва да бъде тълкувано едностранно и само като нормативно определено задължение за субекта - гражданина. Според нас, разпоредбата предпоставя задължения и за компетентната институция - законодателния орган, да определя такива данъци и такси, които изцяло са съобразени с доходите и имуществото на гражданите на страната. А щом това е така очевидно в текста на Чл. 30, ал. 3 от ЗОДФЛ размерът на базата създаваща разграничителния критерии спрямо данъчно задължените субекти при който е определена

единствено горната граница на годишния оборот за предходната година / до 75 млн. Лв./ се оказва неточна.

1. От една страна правомощията на Народното събрание на Република България предоставени с Чл. 62 от Конституцията се определят така: "... да осъществява законодателната власт ...". Правомощия обаче за издаването на нормативни актове са предоставени и с Чл. 2, ал. 1 от Закона за нормативните актове, който предвижда възможност за издаването на нормативни актове общо от органите предвидени в Конституцията, но и от органите посочени в закон или указ / Чл. 2, ал. 1 от Закона за нормативните актове/. Същественото във връзка с това е формулираната изрична забрана на законодателя в ал. 2 на същата разпоредба, която забранява прехвърляне компетентността, предоставена от тези органи.

Следователно, освен в Конституцията правомощия да издават нормативни актове е предоставена и от закон. Всъщност това е сторено и в Чл. 33, ал. 3 от ЗОДФЛ. Последното означава, че правото да издава наредби уреждащи съобразно нормативните актове от по-висока степен неуредените обществени отношения с местно значение може да бъде предоставено на Общинските съвети. В същия смисъл опора за извода намираме и в Чл. 8 от Закона за нормативните актове. Разпоредбите на чл. чл. 31 и 32 от ЗОДФЛ и таблиците дадени в тях, които имат пред вид данъчни изисквания за - населено място, брой на жителите в населеното място, места и товароносимост на превозните средства използвани в различни категории населени места и прочие считаме, че потвърждават изводът за съответствие на Закона за облагане доходите на физически лица с изискванията на Конституцията и Закона за нормативните актове относно компетентността на общинските съвети за определяне конкретния размер на данъка.

3. Друг е въпросът обаче за целесъобразността за правото на общинските съвети да определят конкретния размер на данъка съобразно Чл. 31, ал. 1 точки 3,4,5,6 и 7 от ЗОДФЛ и последиците от това. Във връзка с последното считаме, че:

- действително годишния размер на данъка за различните дейности се определя от таблиците, съдържащи се в текстовете на двете законови разпоредби - чл. 31 и чл. 32 от ЗОДФЛ;

- изчисленията на конкретния му размер за всяко физическо лице обаче следва да стане, чрез съобразяването на всички изисквания посочени в цитираните текстове като: населено място, брой на леглата /при хотелиерството/, нетната складова и търговска площ в кв. М., брой на местата в паркингите и пр. и пр.. Очевидно всичко това може да стане само по места и основно от органите на общинските съвети в дадено населено място. Друго и не би могло да се приеме, като се изхожда от невъзможността всеки отделен случай да бъде предвиден в Закона. Впрочем съобразяването на законовите изисквания по таблиците и

изчисляването на конкретния размер данък и до сега става чрез органите на общинските съвети.

4. Възможността да бъде стимулирана корупция конкретно при установяване размера на патентния данък е налице и естествено се предпоставя от възможността ОБНС да изчисляват конкретния размер за отделния данъчно задължен субект в границите по таблиците с размери и база дадени само като минимум и максимум. В този смисъл предлагаме да бъде съобразено и следното:

а/ Върно е, че според чл. 33, ал. 4 от ЗОДФЛ: "Общинските съвети уведомяват Министъра на Финансите или упълномощени от него лица за взетите от тях решения по ал. 3 в седмодневен срок от вземането на решението ". Контролът за решението, относно дължимият конкретен патентен данък обаче който се определя: "... съобразно дадено физическо лице, извършващо конкретен вид дейност ..." - представлява обстоятелство позволяващо корупция основно от страна на съответното дължностно лице. Субективната преценка на последното остава неконтролируема не само от страна на Министъра на Финансите или упълномощеното от него дължностно лице **НО И ВЪОБЩЕ**.

Б/ Изхождайки от непосредствената цел, която преследва данъчното облагане - да даде на държавната хазна за необходимите за покриване разходите и за държавата като цяло и интересът на фиска не може да бъде разглеждана само от тази гледна точка. Данъчните вземания следва да бъдат разглеждани и като обществено значими цели. В този смисъл същите следва да създават убеждение за справедливост, за стремеж от страна на държавата да обхване предимно получения чист доход за грижа, която да съобразява необходимата за поддържането на всеки физически или стопански субект - база и в крайна сметка данъчното облагане да създава предпоставка съобразно конкретната стопанска възможност на данъчно облагания субект.

В/ Данъчното облагане, респективно неговия размер следва задължително да притежава материален и законов израз в балансиран размер. Това означава от една страна същото да изпълни главната си фискална цел - да даде на държавата необходимите ѝ средства и от друга страна гражданите на тази държава да бъдат обложени: "... съобразно тяхните доходи и имущество." /чл. 60, ал. 1 от Конституцията/.

5. Прави впечатление, че използваното макар и в скоби в чл. 30, ал.1 от ЗОДФЛ определение на посочения данък като **ПАТЕНТЕН** - смущава. Във връзка с това, следва да бъде отбелязано, че терминът "патент" е предмет на действащия Закон за патентите обн. ДВ бр. 27 от 2 април 1993 г., който съдържа разпоредби регламентиращи свързаните с патентната регистрация въпроси, патентното поддържане и годишните плащания за тях под формата на **ТАКСИ**, а не като данък. Естествено е двата вида плащания да бъдат определени по този начин, в единия случай като такси, а в другия случай като данък. Недоумението идва от самото наименование на този вид данък при

наличието на действащ законен акт третиращ специфичната материя на отношенията възникващи при създаването, закрилата и използването на изобретения и полезни модели. Очевидно създаденото впечатление е и за неточност на данъка като патентен. При наличието на законодателна уредба по целия кръг въпроси свързани с патентите терминът по смисъл употребен в ЗОДФЛ остава фактически необоснован.

6. Характерът на настоящето изложение изключва възможността да бъдат излагани съображения извън предмета на конституционното дело. За сведение си позволяваме да поднесем на вашето внимание и нещо друго. Закона за облагането на физическите лица - чл.30, ал.1 има предвид гланчно облагане на физически лица и предприятия, извършващи дейности посочени чл. 31 и 32 от с. з. Посочената точка напълно покрива правната материя на действащия в миналото - ДАНЪК ЗА НАЯТИЕ. Според нас това наименование напълно отговаря на характера на данъка посочен чл. 30, ал.1 от ЗОДФЛ.

7. Не на последно място и при оформяне на окончателно становище по делото предлагаме да бъдат съобразени посочените по доло особености които се съдържат в разпоредбата на чл. 30, ал.1 от ЗОДФЛ респ. на патентния данък и евентуално до предвидимите последици които ще доведе неговото приложение, а именно че:

- плащането му е задължително, за посочените в закона данъчни субекти;

- данъкът не се влияе от годишния финансов резултат на физическите лица респ. предприятията;

- създава условия за не заинтересованост по отношение документирането на дейността тъй като разликата между приходите и разходите е без значение;

- създава предпоставка за преотстъпване на съпътстващите разходи на други взаимнообвързани фирми регистрирани по ДДС които по този начин се разпределя легално и изгодно данъчните задължения по между им;

- формира незаинтересованост към документирането на инвестициите, тъй като придобиването на дълготрайни материални активи не свързано с облекчение и няма значение за данъчно обложение субект;

- облагането с патентния данък и легалното разрастване на предприемаческата дейност, която има интерес да ненамалва границата на годишния оборот 75 млн. лв.

Виждането на държавата според нас следва да бъде формирано върху необходимостта да бъдат създадени условия за създаването и развитието на българската индустрия и занаяти и на средна класа, която основно ще определи успеха и благосъстоянието на всички българи. Впрочем, такива закони са създавани и през периода след освобождаването на България от турско робство ярък пример за което е Закон за насърчение на месната индустрия. Сега

физическите лица и другите стопански субекти с над 75 млн. лв. оборот се оказват облагодетелствуващи в случаи, че не декларират печалба за предходен годишен период, което ще ги освободи от заплащането на данък печалба / 30 % /, данък общински съвети / 10 % /, а няма да заплатят и патентен данък поради това, че са с годишен оборот над 75 млн. лв.

В заключение Общия съюз на българската индустрия счита, че данъчното задължение по Закон за облагане доходите на физическите лица обн. в ДВ бр. 118 от 1997 г. респ. чл. 33, ал. 3 от същия противоречи на изискването за съответствие на доходите и имуществата на гражданите съгласно чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България, защото не съдържа конкретен размер на данъчното задължение. Поради това и с оглед избягването на своеволни действия и корупция на длъжностните лица в общинските съвети следва да бъдат премахнати минималната и максималната граници на данъка по таблици 31 и 32 от Закона за облагане доходи на физически лица.

В смисъла на изложеното ПОЧИТАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ, предостояме на вас постановяването на решение съобразно изложените съображения в настоящето становище.

ПРИЛОЖЕНИЕ:

1. Ксеро копие на Закон за насърчение на месната индустрия обн. ДВ бр. 22 от 1895 г.

Главен секретар:

СУВАЖЕНИЕ:
Председател.